

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România	40 lei
6 luni	20
3 luni	10
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni	

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

SUMAR

Câte-va observațiuni asupra Curților noastre cu jurați,
de d-l G. Floișten

JURISPRUDENȚĂ:

Curtea de Casație. s. I: *Primăria comunei București cu
Preotul Ștefan Georgescu;*

Idem, s. II: *Dovid Aschensohn. recurs corecțional;*

Tribunalul Ilfov s. III: *Ștefan Georgescu cu Iani Cristea;*

Judecătoria ocolului Pechea Covurlui: *Ștefan Andro-
nache cu Vasilica Ștefan S. Stoian*

CÂTEVA OBSERVAȚIUNI

asupra

CURȚILOR NOASTRE CU JURĂȚI

De un timp încoace a început a se forma un curent defavorabil Curților cu jurați în genere. În Franța marele număr de achitări nejustificate, mai cu seamă la crimele pasionale, alarmează în mod serios pe oamenii doritori de bine. Mai deunăzi jurnalele au anunțat chiar că la o Curte cu jurați din sudul Franței un asasin a fost achitat prin inadvertența primului jurat, care, trecând în mod greșit răspunsurile comisiunii de jurați, pusese «nu» în dreptul întrebării dacă este omor, și «da» în dreptul chestiunii dacă omorul a fost săvârșit cu precugetare, pe când jurații afirmaseră prima chestiune, negând pe a doua. În centrul german al Europei, se observă de asemenea un revirement al spiritului public contra modului de judecare al juraților. Chiar în Marea Britanie, care e patria acestei instituțiuni, lordul Brampton, unul din cei mai eminenti juriscultți cu care se fălește magistratura engleză, a declarat că juratului ordinar îi lipsește cel mai elementar bun simț.

Lumea începe a-și da seama că ceea ce e frumos și perfect în teorie, poate să fie altfel în realitatea vieții; că ce e bun pe hârtie poate ieși pe dos în practică.

Și la noi, în România, publicul serios este îngrijit de modul arbitrar cu care jurații noștri își indeplinesc misiunea.

Sunt de ani îndelungați consilier la Curtea de apel din București. În aceasta calitate am prezidat de multe ori Curțile cu jurați din toate județele ce țin de această Curte. Așa fiind, am avut ocaziunea să văd și să observ multe. Cred că e oportun să semnalez aici, pe scurt, unele din aceste observațiuni și experiențe pozitive de a căror exactitate absolută răspund. În urmă vom vedea și consecințele ce necesar și inevitabil decurg din aceste fapte.

Știu că ar fi mai prudent, și mai priincios mie, să tac, lăsând cui ar pofti grija de a da alarma. Sunt Stan Pașitul....., dar ca om de inimă și cu dorul binelui mă simt dator să spun lucrurile așa cum se petrec, chiar de voi avea de suferit, sub titlul de «critică», atacuri personale, după cum se obișnuște în oarecari cercuri a se face «polemică științifică».

I

Este știut și îndeobște cunoscut că jurații mai mult achită decât condamnă. Nu e nevoie să aduc pentru aceasta date statistice. Or, fiecare afacere ce se supune Asizelor trece mai întâiu prin examenul judecătorului de instrucție, și în urmă prin supraexaminarea Camerii de punere sub acuzare, compusă din trei consilieri ai Curții. Nu numai atât. Aceste organe de instrucție criminală,—putem să o spunem fără înconjur,—cunoscând mentalitatea juraților, preferă, dacă împrejurările o permit cu nițică bunăvoință, a califica faptul numai de delict și de a înainta afacerea mai bine instanțelor penale ordinare decât Curții cu jurați. La rândul lor aparătorii inculpatului caută în asemenea caz să provoace declinarea competenței și trimiterea procesului la jurați, stăruind a da faptului o calificare mai grea, înrăutățind în aparență situația inculpatului fiindcă ei știu foarte

bine că la jurați au mai multe șanse de achitare.

Pentru ca, prin urmare, o afacere să fie trimisă în judecata juraților, trebuie să existe în cauză indicii foarte serioase de vinovăție.

În aceste împrejurări concluzia inevitabilă este: că majoritatea achitărilor nu corespunde situației reale, și că jurații de regulă nu corespund misiunii lor.

Spre a dezorienta și mai rău pe spectatorul profan, jurații câteodată—foarte rar, nu e vorba—greșesc și în sensul contrar, condamnând acolo unde după bunul simț ar trebui achitat, ori refuzând circumstanțele atenuante acolo unde o micșorare a pedepsei este cerută de împrejurările în cari s'a petrecut crima.

Am avut un astfel de caz la Călărași. Un individ de rând printr'o scrisoare amenințase pe chiaburul unui sat cu moartea, dacă nu va depune într'un anume loc o mare sumă de bani, mai mare decât toată averea chiaburului.

După dosar afacerea părea a avea importanță. Dar desfășurându-se detaliurile înaintea Curții cu jurați, s'a văzut că lucrul nu era serios, nici măcar o glumă proastă, și că totul se reduce la o stupiditate copilărească, fără adevăratul dol criminal. Și individul mai șezuse din cauza unor amânări opt luni în prevenție,—era înaintea legii libertății individuale. Jurații pronunțând un verdict de culpabilitate, am uzat de facultatea articolului 275 din Procedura penală, suspendând verdictul, și am avut satisfacțiunea că în sesiunea următoare omul a fost în fine achitat.

Aceste extravaganțe nejustificate arată cât de mult le lipsește juraților noștri maturitatea judecății. Verdictele juraților dau loc la multe surprinderi, dar rar de cele bune.

Un exemplu între multe, despre modul incalculabil în care d-lor văd situația, așa sau altfel, după cum... le trăsnește prin cap, sau îi mânăncă sprinceană, după toane. Un țăran din județul Buzău, însurat de mai mult timp, găsise o altă femeie care îi plăcea mai bine. Ca să o poată lua pe aceasta, se hotărăște a se libera de nevasta sa. Se duce cu dânsa la bălciul Drăgaica spre a cumpăra lucruri pentru casă, și întârzie dinadins, așa că îi prinde noaptea în Buzău. După propunerea lui, ambii se culcă într'o groapă lângă linia drumului de fier: era vară. Acolo o omoară cu sângele cel mai rece, strangulând-o cu mâinele sale pe când ea dormea, apoi o târăște sus pe șine și așteaptă până ce trece un tren peste cadavrul ei, iar în urmă pleacă liniștit și se duce la dulcinea sa. Jurații din Buzău dau un verdict de culpabilitate de asasinare, fără circumstanțe atenuante, și Curtea, în consecință, pronunță munca silnică pe viață. Se face recurs și Înalta curte

casează decizia, fiindcă, posterior dării și cetirii verdictului, semnat în regulă de primul jurat și semnat în urmă și de președintele Curții, grefierul uitase să iscălească și el, acordându-se astfel omisiunii ulterioare a grefierului efect constitutiv și retroactiv asupra însăș verdictului. În urma casării, afacerea e trimisă la Ploiești spre a fi judecată din nou, și aci jurații... achită. Pentru ce? Dumnezeu știe. Dar eu unul, și cu mine toți oamenii de bine, întrebăm: judecată e asta sau loterie? Dreptate e asta sau un caraghioslâc sinistru? Oricum, grefierul se poate lăuda că prin o simplă omisiune de nimica toată a scăpat pe acuzat și a înlocuit pentru acesta pedeapsa cea mai grea prevăzută de Codul nostru penal cu libertatea și reabilitarea civică.

Și pe ce motive se fac asemenea achitări? Dacă a prevalat vreun motiv. Un exemplu: Într'un sat, tot din județul Buzău, un țăran având ură pe un alt sătean mai bogat, cu care avusese o judecată pe care o pierduse, îl pândește pe acesta pe când dormea culcat cu capul la fereastră și cu lampa aprinsă lângă el, și din afară trage cu pușca în el. Petița puștii neluând foc, el se duce acasă, pune o altă capsă și vine din nou înaintea fereștii, lângă care victima dormea tot cu lampa aprinsă lângă dânsul, și descarcă pușca în el, sfărâmându-i capul. Asasinat tipic, extraordinar de bine caracterizat, monstruos. Jurații... achită, explicând în urmă, după cum mi s'a spus, că unii din ei îl știau pe mort de cămătar. Adică dacă cineva trece de cămătar, oricine îl poate ucide; el nu se mai bucură de protecțiunea legilor. Detaliu interesant: nici apărătorul nu îndrăznise să ceară chiar achitarea—rarissima exceptio—ci pledease numai circumstanțe atenuante.

Alt exemplu: într'o zi de 10 Maiu un individ dintr'un sat din județul Vlașca, aproape de București, venind în Capitală, și umblând fără rost pe stradă, a fost prins de poliție, care, văzând că nu e bănuț de nimic, dar nu tocmai sănătos la cap, dispune trimiterea sa în comuna lui pe cale administrativă. Dela poliție un jandarm rural îl duce pe jos până la Domnești, cale de 18 kilometri, și de acolo un alt jandarm urma să-l ducă în satul lui. La Domnești un subofițer de jandarmi, care comanda postul de acolo, îl ia în primire și, ca să-și arate strășnicia, îl ia la bătaie, și-l bate pe bietul om așa de bine încât îi rupe 14 coaste în 19 locuri, și-i fracturează o vertebră în trei bucăți. Negreșit omul murise în bătaie. Nefiind învinovățit de nici o faptă rea, nu era nici un motiv de a-l «cerceta», și dar d-l subofițer bătuse numai de chef. Repet că era 10 Maiu. Jurații achită pe voinicosul jandarm, fiindcă nu erau siguri dacă nu a fost bătut cumva și la po-

liția Capitalei, după cum susținu apărarea, și în acest caz nu bătaia lui Don subofițer de jandărmi ar fi determinat moartea victimei, ci bătaia ipotetică dela poliția din București. Adică domnii jurați admiteau că cu astfel de leziuni cineva poate merge pe jos cale de 18 kilometri!!! Un comentariu e inutil.

Dar considerațiunile cari au motivat achitățile sistematice ale omorurilor macedonene, ce într'un timp se țineau lanț în București!

Dar achitarea ucigașului lui Constandatos din Giurgiu, sau a lui Mendl din Brăila! Acolo achitarea asasinului vulgar pe chestie de inchipuit patriotism, și aci pentru rea purtare a victimelor, sugerată juraților. Mereu hoțul de păgubaș! Aceeaș idee ca la Buzău: Indată ce cineva nu se poartă în lume așa cum vor domnii jurați, viața lui aparține oricui vrea să i-o ia.

Încă e bine când jurații pot da o explicație, oricât de săracă, a achitării.

De multe ori însă este peste putință să se indice vreun motiv pentru verdictul lor achitător.

Ca în afacerea incendiului Căplescu-Poenaru. Crimă dovedită pe deplin și pe larg, și cu toate acestea achitare. Lucrul nu are nici o explicație. Doar să se zică că s'a achitat fiindcă era vorba de niște cucoane din „societate“, și că față de acestea condamnarea ar fi fost „nedelicată“.

II

Se știe că de multe ori juratul nostru nu-și dă seama de jurământul solemn ce-l prestează la începutul fiecărui proces, că „va cerceta cu cea mai întinsă luare aminte faptele ce se vor aduce în greutatea acuzatului; că nu vor trăda nici interesele acuzatului, nici acele ale societății care-l acuză; că nu vor comunica cu nimeni până la declararea sa; că nu vor asculta nici ura sau răutatea, nici temerea sau afecțiunea; că în fața faptelor îngreunătoare și a mijloacelor de apărare vor hotări în cuget curat și după intima convingere, cu nepărtinirea și cu tăria de om onest și liber“.

Sunt fel de fel de considerațiuni, cu totul străine de cele prevăzute în jurământ, cari determină verdictul. Sunt mai ales legături de rudenie sau de prietenie cu vreunul din persoanele procesului, sau cu avocatul unei părți, și în special al apărării, care de multe ori influențează natura răspunsului. Sunt apoi simple simpatii sau antipatii față de persoana acuzatului sau a pacientului, — ca în cazul cămătarului din Buzău, — sau câteodată chiar față de reprezentantul Ministerului public.

De multe ori încă jurații, văzând că faptul criminal e pe deplin stabilit și dându-și seama de

vinovăția acuzatului, totuși îl achită, fie prin impulsivitatea unui moment de milostivire rău plasată, fie că, știind că judecata lor e suverană, fără motivare și fără apel, se ameteșc de propria lor putere și fac pomana, iertând în loc să judece și să facă dreptate, uitându-se numai la acuzat, nu și la pacient și urmașii lui.

Această dispoziție a sufletului își găsește expresiunea cu deosebire la crime săvârșite dar neizbutite, unde mulți jurați ne mai văzând o urmă palpabilă a crimei, și neînțelegând că intenția criminală suficient manifestată trebuie și ea reprimată, achită mai totdeauna.

Sunt jurați cari din principiu nu condamnă niciodată, pentru ca să nu-și încarce sufletul. Aceștia invoacă cuvintele Mântuitorului că: «mai bine să scape 99 vinovați decât să se condamne un singur vinovat», și că „să nu judecați pentru ca nici pe vroi să nu vă judece“ spre a acoperi lenea lor de a examina și cumpăni cu atenție cazul ce li se supune, și spre a-și împăca conștiința față de jurământul depus, — dacă își mai aduc aminte de această formalitate.

Când asemenea jurați se află în comisiune, și că procurorul este nou și străin de localitate, cum se întâmplă de multe ori, atunci se înțelege care va fi rezultatul. Iar până să cunoască procurorul pe cine trebuie să recuze, societatea, pe care el o reprezintă, este dezarmată și criminalii scapă.

De multe ori jurații achită de tot, ori neagă circumstanțele agravante, oricât de evidente, de teamă că un răspuns afirmativ va atrage pentru acuzat o pedeapsă prea severă, sau cel puțin mai severă decât cred dâșii că merită.

Mai este și poziția socială dominantă a avocaților, mai ales ai apărării, care intră în cumpană, dâșii fiind poate deputați sau senatori, sau oameni influenți în partidul dela putere, sau membri ori directori la vreun institut de credit, împrejurare care poate avea importanța sa pe banca juraților — ca și în ziua alegerilor politice.

Votul juraților se resimte și direct de politică, mai ales în provincie. Considerațiile de partid, după ce au cotropit toată viața noastră politică, se întind și aci din ce în ce mai mult, în detrimentul dreptății. Când apără de pildă d-l X, care poate că este un leader politic local, «având situația», ori măcar un șef de culoare, jurații din o treaptă socială oarecare, aparținând aceluiaș partid, vor avea rareori limpezimea și tăria de spirit de a nu primi cu mai multă bunăvoință cele zise de acesta decât spusele celorlalte părți. Chiar la recuzări influența politică se arată, și pentru ca să se dea pe față aci, trebuie să aibă importanța ei.

Câteodată juratul, deși a jurat că nu va comunica cu nimeni până după declararea sa, ascultă de insistențe directe ce se fac pe lângă el de către cei interesați în cauză. Când ședința se isprăvește fără întrerupere, atunci de bună seamă asemenea demersuri sunt imposibile. Dar când procesul e mai mare, și că președintele e silit ca, pe baza jurământului prestat la început, să dea drumul juraților să se ducă acasă, fie pentru a lua masa, fie pentru a dormi, urmând a se continua procesul după masă sau a doua zi, atunci se recurge la fel de fel de mijloace pentru a influența pe jurați, pe fiecare separat—*divide et impera*—în favoarea acuzatului. Ajunge să câștigi numai câțiva jurați mai de seamă pentru ca să fi asigurat de achitare.

Uneori în asemenea condițiuni se fac și târgueli bănești. Lucrul se știe în public, și chiar se spune în urmă, după achitarea urmată, că s'a luat bani.

Ba, într'un județ am văzut și auzit ceva și mai deprimant. Văzând că achitățile contra evidenței se urmau mai constante încă decât de obicei, m'am informat de cauză, și mi s'a spus că aceste achitări așa de neexplicabile se produc numai când apără cutare sau cutare avocat. Observația corespundea adevărului. Apoi mi s'a explicat că de câteori pledează unul din d-ilor, jurații, dacă achită, primesc fiecare câte..... 5 (cinci) lei, și că acești onorabili apărători, mergând astfel prin sacrificarea de trei poli la o achitare sigură, fac o excelentă speculațiune, cerând foarte scump dela client. Adică pentru o carboavă de cinci lei să-ți calci jurământul, să-ți vinzi conștiința! *Si cela n'étaît pas tellement écoeurant, on pourrait en rire.* Negreșit că nu afirmăm veracitatea unei asemenea versiuni. Dar e trist că ea a putut lua naștere, căci fără foc nu e fum, și femeia lui Cesar nu trebuie nici măcar banuită.

III

Pe lângă mentalitatea juraților însăș mai este un al doilea element care explică frecvența achitărilor nejustificate, și anume: felul și sistemul de apărare cum se practică înaintea juraților. Sunt, firește, excepțiuni cari fac onoare tagmei avocaților. Dar nu vom vorbi de ele, ci numai de *eo quod plerumque fit*.

La jurați apărătorul în totdeauna, sau cel puțin mai în totdeauna, va cere achitarea, fie faptul, de care este acuzat clientul său, oricât de fioros, oricât de neiertat. Doar numai din când în când foarte rareori, când apărătorul, numit din oficiu, e încă novice în ale avocaturii, auzi pledându-se simple circumstanțe atenuante, admițându-se în principiu că crima în sine merită o pedeapsă. De regulă însă avocatul apărător, mai ales când e

angajat de a dreptul de acuzat sau de familia acestuia, adică cu plată, va cere cu cea mai profundă convingere achitarea deplină a clientului său.

Când apropiem acest fapt, ce nu se poate contesta de nimeni care cunoaște Curțile noastre cu jurați, cu faptul arătat mai sus că fiecare crimă, care se judecă la această instanță, a trecut prin cercetarea și a judecătorului de instrucție și a Camerei de punere sub acuzare, apare evidența că la jurați apărătorul nu se mulțumește a spune tot ce poate spune *bona fide* în ușurarea acuzatului, nu mai este auxiliarul justiției pe care caută să o lumineze spre dreapta și nepărtinitoarea distribuie a dreptății, ci că acolo se amestecă amorul propriu personal al avocatului apărător. La unii dintre d-nii apărători acest fenomen se datorește unei identificări autosugestive cu clientul. La alții însă, și aceștia par a fi cei mai numeroși, reclama este explicarea atitudinii lor.

Maxima că «reclama este sufletul comerțului» își găsește aplicarea și aci. Cu cât crima va fi mai groaznică, cu cât cazul pare mai disperat, cu atât în caz de achitare va fi mai mare gloria avocatului care a scăpat pe acuzat în asemenea împrejurări, și prin urmare faima lui, iar *à la suite*, afluența de clienți, folosul material.

Mi a fost dat să aud chiar pe avocați începându-și pledoaria de apărare prin a se lănda cu numărul covârșitor al achităților ce au obținut până aci—norocul lui Schröder e colosal—și, bazați pe aceste precedente, formulându-și speranța și rugămintea ca jurații să nu le desmintă reputația printr'o condamnare, adică să nu le strice negustoria.

Spre a obține, a smulge, a escamota un verdict de achitare, avocatul apărător recurge la toate mijloacele posibile și imposibile. Nu se dă înapoi înaintea nici unei meșteșugiri ca să facă pe jurați să răspundă «nu» la chestiunea culpabilității. Și lucrul este ușor pentru el. Intr'adevăr, poziția apărării înaintea juraților este extraordinar de fericită. Ea are toate avantajele și toate privilegiile.

Mai întâi apărătorul nu vorbește la niște judecatori deprinși a cântări și a controla cele ce se spun înaintea lor. Nu! El se adresează aci la o adunare de cetățeni, luați cari din prăvălie, cari dela câmp, cari dela meseria sa, ca să judece pe un criminal. Ei nu sunt inițiați în tertipurile avocațești. Ei iau, în cele mai multe cazuri, de moneta bună mai tot ce le debitează apărarea. Și, pe când înaintea judecătorilor ordinari apărarea trebuie să discute în mod serios faptele concrete ale cauzei, aci poate să vorbească vrute și nevrute, ca să învăluiască mintea celor 12 jurați, să le captiveze spiritele prin fel de fel de considerațiuni,

să-i momească prin fel de fel de insinuări, și să le fure astfel o achitare.

Mai este de notat că, mai ales când acuzatul angajează singur pe apărătorul său, lupta dintre apărare și acuzare e mai totdeauna inegală, în dezavantajul acestei din urmă, și doară prima regulă a duelului este ca armele să fie egale. Se știe că procurorul tribunalului, care mai în totdeauna trebuie să susțină acuzarea, e un magistrat mai mult sau mai puțin încă la începutul carierei sale, pus acolo fără a i se cere aptitudini speciale, și în cele mai multe cazuri nu tocmai *dicendi peritus*. Dacă ar avea darul cuvântului n'ar sta în magistratură, ci ar trece în mai mănoasa avocatură. Se întâmplă, este drept, în afaceri importante, să ia parte la proces un procuror de Curte, sau chiar procurorul general. Dar atunci și apărarea la rândul ei se întărește și se prezintă — după punga sau vaza celor interesați — prin o falangă întreagă de avocați de cel mai mare talent și de cea mai profundă experiență, încât și în acest caz apărarea are superioritatea față de acuzare.

În asemenea împrejurări este lesne de înțeles că apărarea, cu nițică abilitate și cu o doză oarecare de îndrăzneală, are mai multe șanse, și poate să obțină, dacă nu chiar achitarea completă, cel puțin o atenuare așa de mare a vinovăției încât pedeapsa se reduce la un minimum disproporționat. La omor se obține astfel negarea intențiunii de a omori, chiar dacă lovitura fatală a fost dată în niște condițiuni unde pentru orice om cu numai un început de bun simț această voință reiese cu toată evidența. Tot astfel la asasinat se va obține numai culpabilitatea pentru lovituri cari au cauzat moartea, cu negarea nu numai a împrejurării agravante de precugetare, dar și al intenției de a omori, urmând a se condamna numai pentru rănire mortală, poate chiar numai pentru rănire simplă. La crime sexuale se va nega siluirea, ori cât ar rezulta ea din împrejurările faptului și din constatările medicale. La lovituri cari au cauzat moartea, jurații vor găsi că moartea victimei nu e datorită rănii produsă de acuzat, deși actul medical afirmă pozitiv acest fapt. Am văzut un caz unde unul din pacienți fusese bătut așa de cumplit încât a stat șase săptămâni la spital între vieață și moarte, până ce în fine a scăpat, și unde cu toate astea jurații, asupra întrebării dacă pacientul a suferit vre-o incapacitate de lucru, au răspuns că «nu». Și așa mai departe.

(Va urma)

G. FLAIȘLEN

A apărut: **Vol. III Explicațiuni teoretice și practice asupra Codului de comerț de d-l Gr. V. Maniu.** Primele două volume au fost premiate de Academia Română.

Prețul 12 lei. Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept, române și străine.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 23 Septembrie 1909

Președinția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte
Primăria comunei București cu Preotul Ștefan Georgescu

Legea clerului mirean. — Dreptul preoților și diaconilor la un spor de salariu de 20% după zece ani de funcționare, dacă vor fi funcționat 10 ani în acelaș grad. (Art. 43 din legea clerului mirean din 1906).

După art. 43 din legea clerului mirean din 1906, după zece ani de funcționare de la promulgarea legii din 1893 asupra clerului mirean, preoții și diaconii au dreptul la o sporire de leafă de 20%, și după alți 10 ani la o sporire de leafă de alți 20%, și aceasta în scopul de a veni în ajutorul acelor preoți sau diaconi cari au servit 10 ani în acelaș grad, ca o compensație că în timpul acesta nu au putut fi înaintați în alt grad cu leafă mai mare.

Că de aci rezultă că, pentru a avea drept la acel spor de leafă, trebuie neapărat ca preotul sau diaconul să fi funcționat zece ani în acelaș grad fără să poată să unească anii serviți într'un grad superior cu aceia serviți în gradul inferior, căci prin înaintare din diacon la gradul de preot cu leafă mai mare de cât are un diacon, scopul legiuitorului a fost atins, și deci nu mai este cazul de a i se da sporul de leafă prevăzut de art. 43 din legea clerului mirean.

Deciziunea 331/909. — Casată, după recursul făcut de Primăria comunei București, sentința Tribunalului Ilfov, secția II, No. 458/907, dată în proces cu Preotul Ștefan Georgescu.

Curtea

Ascultând pe d-l avocat N. Dărăscu, în dezvoltarea motivului de casare;

Pe d-l avocat Georgescu-Carpen în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea și greșita interpretare a art. 43 din legea clerului mirean din 1906 și exces de putere.

Reclamantul, neavând de cât 6 ani în serviciu, dela 1895 până la 1901, ca Diacon cu salariu lunar de 80 lei și alți 6 ani ca preot supranumerar cu salar de 150 lei lunar, nu poate beneficia de avantajele art. 43 din legea clerului mirean, din cauza neîmplinirii termenului, fiind zisul articol de strictă interpretare, oșebit legea din 1893 s'a abrogat prin legea din 1906, care prin art. 43 n'a acordat gradațiune și la preoții supranumerari.

Având în vedere sentința supusă recursului care adoptă faptele și motivele din cartea de judecată No. 2218/906 a judelei ocol. I București și prin care Primăria com. București este obligată să plătească intimatului gradația de 20% la leafa sa de preot pe timpul de la 1 Aprilie 1904 până la 1 Aprilie 1906;

Considerând că art. 43 din legea clerului mirean din 1906 prevede că, după 10 ani de funcționare dela promulgarea legii din 1893 asupra clerului mirean și seminariilor, preoții și diaconii au dreptul la o sporire de leafă de 20%, după alți 10 ani la o sporire de leafă de alți 20%;

Considerând că chestiunea dedusă în judecata acestei Curți, prin motivul de casare, este de a se ști dacă art. 43 citat cere o funcționare de 10 ani în fiecare grad

sau dacă se poate uni anii serviți în gradul de diacon cu aceia serviți ca preot;

Considerând că scopul legiuitorului a fost de a veni în ajutorul acelor diaconi sau preoți cari au servit 10 ani în acelaș grad și să le acorde o sporire de leafă ca o compensație că în timp de zece ani nu au putut să fie înaintați în alt grad cu leafă mai mare;

Că de aci rezultă că, pentru a avea drept la acel spor de leafă, trebuie neapărat ca preotul sau diaconul să fi funcționat 10 ani în acelaș grad fără să poată să unească anii serviți într'un grad superior cu aceia serviți în gradul inferior, căci prin înaintare de diacon la gradul de preot cu leafă mai mare decât are un diacon scopul legiuitorului a fost atins, și deci nu mai este cazul de a i se da sporul de leafă prevăzut de art. 43 al legii clerului mirean;

Considerând că, în speță, instanța de fond constată că intimatul a funcționat ca diacon dela 1886 până la 2 Decembrie 1902, iar dela această dată a fost hirotonisit preot;

Că întru cât nu a funcționat 10 ani în calitate de preot, dânsul nu are drept la sporirea de leafă prevăzută de art. 43 sus citat;

Că, pentru a decide că intimatul are drept la acel spor, instanța de fond a unit anii serviți ca diacon cu aceia serviți ca preot;

Că, judecând astfel, a interpretat greșit dispozițiile art. 43 din legea clerului mirean din 1906 și, deci, motivul de casare este fondat.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 22 Septembrie 1909

Președinția d-lui N. MANDREA, președinte

David Aschensohn, recurs corecțional

Divergență de opinii.—Constituirea instanței cu numărul de 5 judecători.—Prezumpția că constituirea s'a făcut conform legii, în lipsă de probă contrarie.—Dacă legea pretinde ca divergențele să fie judecate de aceeaș judecători cari au provocat divergența.—Nemotivarea divergenței.—Dacă poate să atragă casarea deciziei-pronunțată în urmă după desbaterile din nou a procesului.—Termenul de zece zile în cari au a fi judecate divergențele.—Dacă acest termen e prevăzut sub pedeapsă de nulitate și de ordine publică.—(Art. 137 din Proc. civilă).

1. Din momentul ce instanța de fond constată că pentru judecarea unei divergențe instanța s'a constituit cu numărul de cinci judecători, dintre cari doi trași la sorți dela altă secțiune, prezumpțiunea este că tragerea la sorți s'a făcut în conformitate cu legea de organizare judecătorească, adică în ședință publică și în prezența procurorului, întru cât dovada contrarie nu s'a făcut.

2. Legea nu cere și nici putea să ceară ca judecarea procesului după ivirea divergenței de opinii să se facă de către aceeași consilieri cari au făcut divergența, dat fiind că aceeași consilieri puteau din diferite împrejurări să nu mai fie la acea secțiune la data ulterioară când s'a judecat divergența.

3. Nemotivarea divergenței de opinii nu poate atrage casarea deciziei-pronunțată în urmă, după ce s'au redeschis desbaterile și s'a desbătut din nou procesul în complectul prevăzut de lege.

4. Termenul de zece zile prevăzut de art. 137

din legea de organizare judecătorească, în care au a se judeca divergențele, nu este prescris sub pedeapsă de nulitate și nici de ordine publică, din moment ce legea permite, prin ultimul alineat de sub citatul articol, că părțile pot să se înțeleagă pentru un termen mai lung.

Deciziunea 2559/909.—Respins recursul făcut de David Aschensohn, contra deciziei No. 467/909 a Curții de apel din Galați, secția I.

Curtea,

Ascultând de pe d-l P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Rea constituire a Curții de apel prin violarea art. 30 combinat cu art. 12 a legii org. judecăt. din 1 Septembrie 1890. În dosarul de fond al Curții de apel nu există proba legală care să constate că cei doi judecători de la Secția II-a, cari au completat Secția I a Curții de apel din Galați pentru judecarea divergenței, au fost trași la sorți în ședință publică, în asistența Ministerului public și în conformitate cu cerințele art. 30 și 12 din legea org. judec. din 1890.

Curtea constată în preambulul deciziei sale că s'a completat la 5 Maiu 1909 cu cinci membri, din cari doi trași la sorți dela Secția II-a, dar atâta tot. Ori, atare lucru nu dovedește și nu satisface cerințele legii, adică că s'a respectat ceea ce legea cere ca măsură de ordine publică, garantând pe justițiabili Tragerea la sorți unde a avut loc: în ședință publică, ori în camera de consiliu?

Indeplinindu-s'a atare formalitate față și de procuror sau nu? Nimic adevărit; astfel că nu s'a făcut o compunere a instanței conformă cu prescripțiunile legii».

Considerând că din deciziunea supusă recursului se constată că, în urma divergenței de opinii ivită în ședința dela 5 Martie 1909, Curtea s'a completat în ziua de 5 Maiu cu numărul de cinci judecători, dintre cari doi consilieri și anume d-nii V. Tătaru și D. Istrate au fost trași la sorți dela secția a doua;

Gă, prin urmare, prezumpțiunea este că tragerea la sorți s'a făcut în conformitate cu legea de organizare judecătorească, adică în ședință publică și în prezența procurorului și cu nimica nu s'a făcut dovada contrarie de către recurent.

Asupra motivului II de casare:

«Rea constituire și violare a art. 34 din legea org. Curții de casație.

«Divergența ivită la 5 Martie 1909 între consilierul Maxim cu consilierii Tăzlăoanu și Ionescu nejudicându-se pe dată ci fixându-se pentru 5 Maiu 1909 când s'a și vidat, trebuia să se reconstitue Curtea de apel așa cum fusese, completându-se numai cu alți doi consilieri pentru a fi în număr de cinci, fie că în acea zi ar fi fost ceilalți doi membri ai aceeaș secțiune, fie în lipsa lor prin tragere la sorți dela cealaltă secțiune. Judecata în divergență fiind o reînnoire de desbateri, ca și cum ar fi o continuare, devine neadmisibilă și nepermisă judecata la înfățișare subsequentă fără acei judecători cari au luat parte la înfățișarea anterioară. În fapt, se stabilește absența la ultima înfățișare când s'a vidat divergența judecătorului Maxim cu opiniunea favorabilă mie și a judecătorului Ionescu cu opiniunea contrarie mie. Deci modul compunerii instanței de apel la vidarea divergenței s'a făcut neregulat și în contra precitatului text de lege».

Considerând că legea nu cere, și nici nu putea să ceară, ca judecarea procesului după ivirea divergenței de opinii să se facă de către aceeași consilieri cari au făcut divergența, dat fiind că aceeași consilieri puteau, din diferite împrejurări, să nu mai fie la data ulterioară când s'a vidat divergența;

Că, dar, motivul este neîntemeiat.

Asupra motivului III de casare :

«Violarea art 137 al legii organizării judecătorești cu art. 330, 116 și 117 din Proc. civilă. Procesul-verbal al audienței din 5 Martie 1909 nu indică cel puțin motivele de fapt, dacă nu de drept, justificatoare opiniei majorității, cum și a minorității».

Având în vedere că nemotivarea divergenței de opinii nu poate atrage casarea deciziei pronunțată în urmă, după ce s'au redeschis debaterile și s'a debătut din nou procesul în complexul prevăzut de lege.

Asupra motivului IV de casare :

«Când se ivește o divergență, se impune dela sine urgența judecării; legea de altminterie a avut grijă, în lipsa unui acord între părți, să fixeze maximumul de zece zile peste cari nu se poate trece. Măsurile privitoare asupra termenilor sunt de ordine publică».

Considerând că termenul de 10 zile prevăzut de art. 137 din legea de organizare judecătorească, în care au a se judeca divergențele produse, nu este prevăzut sub pedeapsă de nulitate;

Că acest termen nu este nici de ordine publică, din moment ce legea permite prin ultimul alineat din art. 137 că părțile pot să se înțeleagă pentru un termen mai lung;

Că, dar, și acest motiv are a fi respins ca neîntemeiat. Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III

Audiența dela 23 Octombrie 1909

Președinția d-lui PETRE HAGIOPOL, președinte

— Ștefan Georgescu cu Iani Cristea —

Ordonanța prezidențială No. 578

Contract de locațiune. — Închirierea părții indivize dintr'un imobil de către unul din comuniști. — Dacă o asemenea închiriere este valabilă. — Semnarea ca martor într'un act. — Dacă din acest fapt se poate deduce consimțământul acelu martor la facerea acelu act.

1. În timpul stării de indiviziune fiecare din comuniști are dreptul asupra totalității imobilului, unul din ei neputând exercita dreptul tuturor.

Prin urmare, unul din moștenitorii indivizi nu poate închiria partea indiviză dintr'un imobil.

2. Consimțământul într'o convențiune poate fi dat fie prin act scris, fie prin concursul părții în act, adică poate fi sau expres sau tacit; însă, pentru a se deduce aceasta, se cere nu prezența părții, ci concursul ei, adică ca ea să figureze nu în calitate de asistent, dar în calitate de parte, jucând un rol activ.

Astfel, din faptul de a semna ca martor într'un act, nu se poate trage consimțământul acelu martor la acel act.

Tribunalul,

Asupra acțiunii d-lui Ștefan Georgescu, făcută prin petiția înregistrată la No 22346/909, prin care cere ca d-l Iani Cristea să fie obligat să evacueze, pe ziua de 26 Octombrie 1909, imobilul din str. Popa-Tatu No. 102 din București;

Având în vedere că din debaterile orale urmate în instanță, actele prezentate, cum și din concluziunile scrise depuse de părți, se constată: că între d-na Arghira T. Georgescu, în calitate de procuratoare a soțului său T. Georgescu, și Iani Cristea a intervenit un contract de închiriere, prin care d-na Arghira T. Georgescu închiriaza imobilul său din str. Popa-Tatu No. 102 d-lui Iani Cristea pe termen de 5 ani, expirând la 23 Aprilie

1912; — posterior acesteia Tache Georgescu moare lăsând în urma sa între altă avere acest imobil, mai mulți copii minori și pe soția sa Arghira Georgescu; — d-na Arghira Georgescu, în calitate de tutrice legală a minorilor săi fii, convine în cursul contractului, după ce reclamantul Ștefan Georgescu, unul din minori, devenise major cu d-l Iani Cristea a-l rezilia de comun acord, făcând această convenție de reziliere pe chiar însăși contractul de închiriere; și printr'o altă convenție, denumită «chitanță», cu data de 21 Maiu 1909, în care reclamantul Ștefan Georgescu este semnat ca martor, a încheiat un alt contract de închiriere, privitor pe același imobil cu termen până la 23 Aprilie 1912. D-l Ștefan Georgescu, ratifică în instanță rezilierea primului contract de închiriere, iar în ce privește noul contract de închiriere, refuzând a-și da consimțământul, face această acțiune, care face obiectul acestui proces. Acestea sunt faptele.

Având în vedere că d-l Ștefan Georgescu, prin d-nii avocați N. Alexandrescu și N. Xenii, susține în stabilirea cererii sale că contractele de închiriere în temeiul cărora d-l Iani Cristea deține acest imobil, unul se găsește reziliat, iar cellalt fiind consimțit numai de mama sa, în calitate de tutrice legală a minorilor, adică de parte de coproprietari indivizi, fără a avea și consimțământul său de coproprietar, îi este neopozabil;

Având în vedere că d-l Iani Cristea, prin d-l avocat Constantin Docea, se opune la această cerere și susține, în primul rând, că acest contract de închiriere deși încheiat numai cu parte din coproprietari indivizi, este valabil, opozabil celorlalți comuniști, și prin urmare reclamantului Șt. Georgescu; iar, în al doilea rând, că d-l Șt. Georgescu semnând această chitanță care constată închirierea, independent dacă în conținutul ei se vorbește sau nu că dânsul a contractat, implicit a consimțit tacit la acest contract și-i este opozabil; că, așa fiind, cere respingerea acțiunii;

Având în vedere că chestiunea dedusă judecării este de a se ști dacă se poate închiria un lucru asupra căruia nu avem decât un drept de proprietate indiviz;

Având în vedere că deși discutată, doctrina și jurisprudența generalmenre admit că această convențiune este inopozabilă celorlalți coproprietari indivizi și pot imediat a cere anularea ei, chiar pentru partea locatarului;

Având în vedere că această teorie este legitimată de considerațiunea că, în timpul stării de indiviziune, fiecare din comuniști are dreptul asupra totalității imobilului, unul din ei nu poate exercita dreptul tuturor; că locațiunea parțială ar putea prejudicia la închirierea celorlalte părți și prin urmare micșora producțiunea imobilului comun;

Având în vedere că dacă este adevărat că vânzarea unui lucru indiviz este menținută provizorie până la efectuarea partajului, se datorește că va produce ori nu, efectele ei sunt după partaj, ceace nu poate avea loc în locațiune, căci contractul de închiriere conferind chiriașului un drept imediat, cauzează un prejudiciu; prin urmare, oricare ar fi rezultatul partajului, aduce o atingere în drepturile comuniștilor în timpul duratei stării de indiviziune. (Vezi: «Traité du contract de lo- uage», par L. Guillaouard, tom. I, pag. 69, § 54);

Că dar, așa fiind, această obiecțiune este nefundată și cată a fi înlăturată;

Având în vedere că d-l Iani Cristea obiectează că d-l Ștefan Georgescu, semnând chitanța care constată prelungirea de contract, a cooperat și implicit a consimțit tacit la închiriere;

Având în vedere că din chitanța cu data de 21 Maiu 1909 se constată că d-na Arghira Georgescu convine, între altele, a prelungi contractul de închiriere d-lui Iani Cristea pe termen până la 1912 și că mai este semnată, în afară de d-na Arghira Georgescu care a contractat, încă de doi martori, între cari de d-l Ștefan Georgescu, reclamantul;

Având în vedere că, în principiu, consimțământul într-o convențiune poate fi dat fie prin act scris, fie prin concursul părții în act, prin urmare consimțământul poate fi sau expres sau tacit; însă pentru a se deduce aceasta se cere nu prezența părții, ci concursul ei, ca ea să figureze, nu în calitate de asistent, dar în calitate de parte, jucând un rol activ;

Având în vedere că faptul d-lui Ștefan Georgescu, de a semna ca martor în act, departe de a justifica cooperarea iui la act, se datorește atestării sale că a asistat ca martor la întocmirea convențiunii, cu totul altceva, rămânând străin absolut de convențiuni;

Având în vedere, că, odată ce este constant că din acest act nu reiese că d-l Ștefan Georgescu ar fi consimțit la acest contract, producându-și efectele juridice decât între părțile contractante, îi este inopozabil;

Că dar, așa fiind, și această obiecțiune este nefondată și urmează a fi înlăturată;

Având în vedere că, în fine, d-l Iane Cristea mai obiectează că d-l Ștefan Georgescu ratificând rezilierea contractului de închiriere care era în strânsă legătură cu noul contract, implicit a consimțit la acest contract;

Având în vedere că este adevărat dacă convențiunea privitoare la rezilierea primului contract de închiriere și convențiunea «chitanță» ar fi fost întocmite în aceeași zi concomitent, pe același instrument probatoriu s'ar putea ajunge și la o asemenea interpretare; dar, în speță, aceste convențiuni au loc la epoce diferite. *do vadă existenței lor instrumentate pe acte distincte*, nici o legătură nu constată între dăusele ca să creeze o stare de indivizibilitate; prin urmare, în asemenea condițiuni, nu poate fi vorba că, aderând la convențiunea de reziliere, consimte implicit la cealaltă convențiune: noul contract de închiriere;

Că dar, așa fiind, și această obiecțiune este nefondată și cată a fi înlăturată;

Având în vedere, că, din momentul ce d-l Iane Cristea deține acest imobil indiviz cu contract de închiriere numai dela parte din coproprietari, această convențiune fiind inopozabilă reclamantului Ștefan Georgescu, el este în drept a cere izgonirea lui;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, admite acțiunea, etc., etc.;

(s) Petre Haglopol.

Grefier (s) Teodorescu

JUDECATORIA OCOL. PECHEA-COVURLUI

Audiența dela 9 Noembrie 1909

Ștefan Andronache cu Vasilica Ștefan S. Stoian

Cartea de judecată No. 150

Pământ rural. — Dacă un asemenea pământ dat conform Legii rurale poate forma obiectul unui contract de anticreză. — (Art. 1701 din Codul civil și art. 7 din Legea rurală din 1864).

Contractul de anticreză fiind un contract real, în virtutea căruia creditorul dobândește dreptul de a urmări imobilul dat în anticreză, conform art. 1701 din Codul civil urmează ca lucrul care face obiectul contractului să fie un lucru în comerț.

Prin urmare, un pământ dat după Legea rurală, care conform acelei legi este inalienabil, neputând fi urmărit nici chiar pentru datorii către Stat, nu poate forma obiectul unui contract de anticreză.

Judecata,

Asupra acțiunii de față,

Având în vedere susținerile părților și actele prezentate;

Având în vedere că, în fapt, se constată următoarele:

Intre Constantin I. Marin tatăl părții, azi defunct, și reclamantul Ștefan Andronache comerciant din Pechea, intervine în anul 1898, Februarie în 19, un act

de anticresă, autentificat de judecătoria rurală a ocolului Pechea la No. 33 și prin care tatăl părții, în schimbul sumei de 600 lei primiți dela reclamant, îi remite 18 arii pământ pe teritoriul comunei Pechea, pentru a se folosi de el drept procentele capitalului de 600 lei și până la achitarea acestui capital;

Murind debitorul, moștenitorii lui în linie descendentă au cerut și obținut împărțeala averii defunctului lor părinte, după care împărțeala cele 18 arii de pământ, care fac obiectul acțiunii de față, au căzut în lotul părții, care a și fost pusă în posesiune de către d-l magistrat stagiar al acestei judecătării, în ziua de 22 Octombrie a. c., după cum se vede din procesul verbal atașat la dosar.

În drept:

Considerând că moștenitorii defunctului fiind ayants-cause cu titlu universal, sunt ținuți de actele defunctului, și deci și contractul de anticresă ar urma să le fie opozabil;

Având în vedere că chestiunea de drept ce urmează a se discuta es'e «dacă se poate da în anticresă un imobil rural către o persoană care nu e sătean, și care, deci, nu poate dobândi imobile rurale»;

Având în vedere că din definițiunea dată de legiuitor anticrezei, prin art. 1697 din Codul civil, se vede că anticresa e un contract consensual; și fiind un contract, pentru a fi valabil constituit, se cere să îndeplinească condițiunile prevăzute de art. 948 din Codul civil, adică: capacitatea părților contractante, consimțământul, un obiect determinat și o cauză licită; iar pentru ca lucrul să poată forma obiectul unei obligațiuni, trebuie să fie în comerț, adică să se poată exercita asupra lui dreptul cre t prin convenția părților;

Având în vedere că, întru cât nu se contestă că pământul dat în anticresă e un pământ rural dat după legea din 1864, și nici faptul că reclamantul e comerciant, și deci neavând dreptul de a dobândi imobile rurale, urmează a se face în speță aplicația art. 7 din Legea rurală din 1864, după care aceste imobile nu se pot înstrăina și nici ipoteca prin testament sau acte între vii, decât către comună sau vreun alt sătean;

Având în vedere că, de oarece anticresa e un contract real, în virtutea căruia creditorul dobândește dreptul de a urmări imobilul dat în anticresă, conform art. 1701 din Codul civil urmează că lucrul care face obiectul contractului să fie un lucru în comerț, iar nu un imobil rural, care e inalienabil și care nu poate fi urmărit nici chiar pentru datorii către Stat. (Art. 110, alin 2 din Legea judecătoriilor de ocoale; Cas. II, 45/901).

Mai mult: întru cât, conform art. 1700 din Codul civil, creditorul anticresist dobândește dreptul de retențiune asupra imobilului remis lui de datornic, până la plata capitalului împrumutat, a admite că imobilele rurale pot fi date în anticresă către o persoană care nu are dreptul a dobândi asemenea imobile, s'ar eluda legea rurală; căci în loc de acte de vânzare s'ar face de toți acei ce nu au dreptul de a dobândi asemenea imobile acte de anticresă, exagerându-se prin act capitalul primit, așa că debitorul niciodată nu ar mai putea plăti acest capital, și creditorul ar sta la înfinit în posesiunea imobilului, folosindu-se de el;

Deci, întru cât contractul de anticresă exhibit de reclamant în instanță are de obiect un lucru care nu e în comerț, contractul e ca și când ar fi lipsit de obiect, și dispărând acest element esențial, contractul e inexistent; și pe baza considerentelor de mai sus acțiunea reclamantului urmează a fi respinsă ca nefondată; Pentru aceste motive și texte de lege, judecata respinge ca nefondată acțiunea, etc.

Judecător (ss) Nicu H. Bossie

Grefier (s) G. Marinovici